

Kylien arjen turvallisuus ja varautuminen -tilaisuus

Ohjelma

18:00-18:05 Tilaisuuden avaus

18:05-18:35 Kylien varautuminen ja Lapin alueen riskiarviot, Eveliina Impiö, Lapin pelastuslaitos

18:35-19:15 Kylien varautuminen 72-koulutuksen pohjalta, Johanna Kolehmainen, Lapin pelastuslaitos

19:15-19:30 Rahoitusta kylien pieniin investointeihin ja kehittämiseen, Annika Kostamo LPL ry

19:30-19:45 Keskustelua ja kysymyksiä

Pidäthän mikrofonin ja kameran kiinni esitysten ajan.

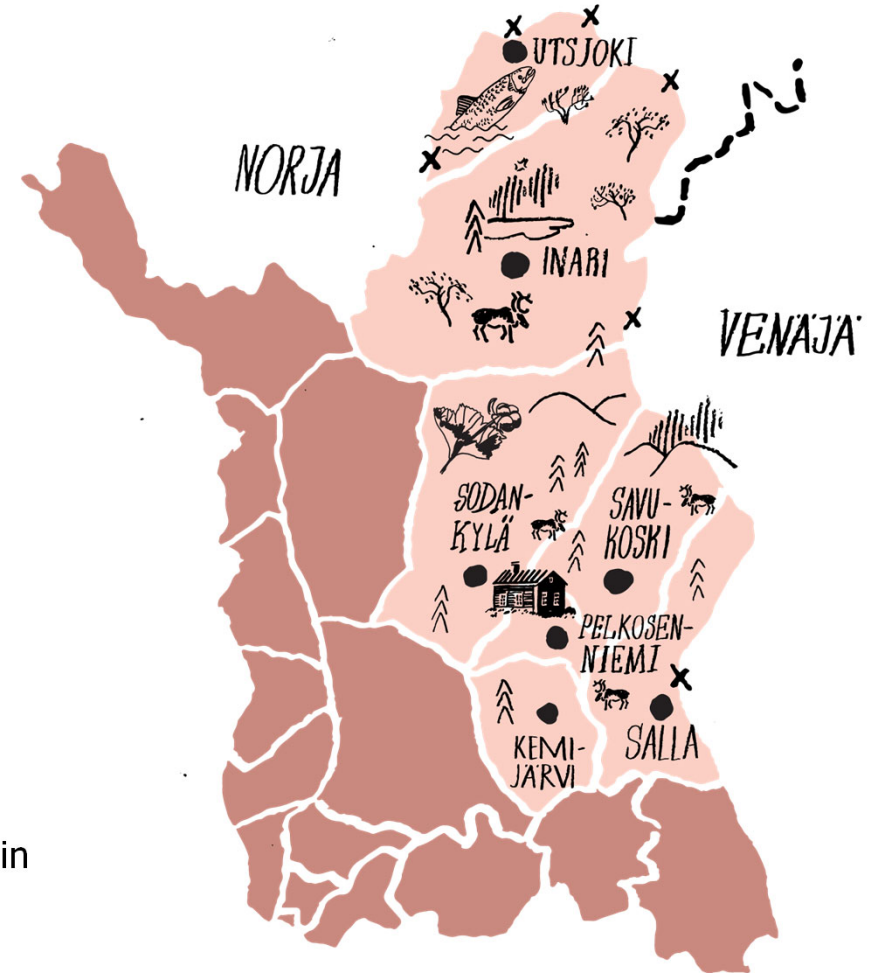
Jokaisen puheenvuoron loppuun on varattu aikaa kysymyksille

Voit esittää kysymyksiä koko tilaisuuden ajan chatissa!

Leader Pohjoisin Lappi

- Paikallinen ja yleishyödyllinen maaseudun kehittämissyhdystys, joka on kaikille avoin
- Yhdistys myöntää rahoitusta yrittäjien, yhdistysten ja muiden yhteisöjen hankkeille
- Yhdistyksen ja sen rahoittamien hankkeiden tavoitteena on maaseudun elinvoimaisuuden ja viihtyvyyden lisääminen
- Leader-toiminnassa keskeistä on alhaalta-ylös periaate, päätöksenteon tuominen lähelle ja vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuuden tarjoaminen
- Vuodelle 2025 on käytettävissä n.1,2 milj.€ strategian mukaisiin hankkeisiin. Tästä on varattu n. 50 000€ turvallisuus- ja varautuminen –teemahakuun

Lapin Leader-ryhmät

Jokaisella Leader-ryhmällä on oma strategia ja rahoituslinjaukset

- [Leader Tunturi-Lappi ry \(leadertunturilappi.fi\)](http://leadertunturilappi.fi)
Toiminta-alue Enontekiö, Kittilä, Kolari, Muonio
- [Koillismaan Leader ry \(koillismaanleader.fi\)](http://koillismaanleader.fi)
Toiminta-alue: Posio, Kuusamo, Taivalkoski
- [Outokaira tuottamhan ry \(outokaira.fi\)](http://outokaira.fi)
Toiminta-alue: Pello, Ylitornio, Tornio
- [Peräpohjolan Leader ry \(perapohjola.fi\)](http://perapohjola.fi)
Toiminta-alue: Tervola, Keminmaa, Simo, Kemi, Ranua ja Rovaniemi
- [Leader Pohjoisin Lappi ry \(pohjoisinlappi.fi\)](http://pohjoisinlappi.fi)
Toiminta-alue: Utsjoki, Inari, Sodankylä, Savukoski, Pelkosenniemi, Salla, Kemijärvi

Kahdeksan vuodenajan koti -kehittämisen painopisteet

Kahdeksan vuodenajan kylä

Yhteisölliset ja vetovoimaiset kylät ovat turvallisia paikkoja elää kaikenikäisille. Ne kehittyvät muuttuvassa ympäristössä hyödyntämällä vuodenvaihtoon liittyvää osaamista, kekseliäisyyttä ja uutta tietoa.

Juureva pohjoinen kulttuuri

Kulttuuri elää arjessa, on saavutettavaa, ja perinteet siirtyvät sukupolvelta toiselle. Yhteinen tekeminen ja tapahtumat lisäävät asukkaiden hyvinvointia. Luonnon monimuotoisuus ja kestävät ratkaisut näkyvät hoidettuina kulttuuriympäristöinä.

Pohjoiset elinkeinot

Luontoon, luovuuteen ja paikallisuuteen pohjautuvat elinkeinot voimistuvat verkostoilla ja kestäville ratkaisuille. Nuoret yrittäjät ja innovatiivisuus takaavat jatkuvuuden.

Taustaa teemahaulle

- Leader Pohjoisin Lappi ry:n alue on harvaan asuttua ja yli kolmasosa asukkaista on yli 65-vuotiaita
- Sosiaali-, terveys-, palo- ja pelastuspalvelut ovat usein kaukana ja vasteaika pitkä
- Utsjoelta Sallaan on pitkä rajayhteys Venäjän kanssa ja naapurimaan tilannetta on vaikea ennakoida
- Arktinen alue lämpenee kolme kertaa nopeammin kuin maapallo keskimäärin, ja pohjoinen luonto on muutoksessa (Arctic Climate Change Update 2021). Vuodenkierto on muuttunut ennakoimattomaksi, mikä heijastuu jo nyt ihmisten arkeen. Lapissa on totuttu selkeisiin vuodenaikoihin ja sopeuduttu elämään niiden mukaisesti. Nyt vaihtelevat lumiolosuhteet, jääolosuhteiden ennakoimattomuus, teiden liukkaus, tuulivahingot, sähkökatkokset ja kevättulvat aiheuttavat uutta sopeutumistarvetta.

Rahoitusta voi hakea kylien yhteiseen käyttöön tarkoitettuihin koneisiin, laitteisiin, irtaimistoon tai rakentamiseen

Kustannusarvio voi olla enintään 8000€

Investoinnilla tulee vastata johonkin tarpeeseen, jolla parannetaan turvallisuutta tai poikkeustilanteissa selviämistä.

Investointitarve tulee olla yhdessä määritelty ja toimivaksi todettu ratkaisu, hyvät perustelut

Hankinta tulee olla siinä käyttötarkoituksessa, johon se on hankittu, vähintään 5 vuotta viimeisestä maksatuksesta

Millaisia investointihankkeita Leader voi rahoittaa?

INVESTOINNIT, JULKINEN TUKI 75%

Esimerkkejä investoinneista

- Sammutus- ja ensiapuvälineistö, sydäniskuri
- Sähkökatkon aikana verkkoyhteyden tai vesihuollon varmistava aggregaatti
- Yhteiskäyttöön tarkoitettu kaivo tai kellari
- Ruokahuollon mahdollistava soppatykki tai retkikeittimiä
- Tienvarsien hiekoituslaatikot
- Poikkeustilanteessa yhteydenpidon mahdollistava laitteisto
- Kylävarapaketti

Rahoitusta voi hakea erilaisten selvitysten, suunnitelmien ja kokeilujen tekoon

Kustannusarvio voi olla enintään 8000€

Kehittämishankkeella tulee vastata johonkin tarpeeseen, jolla parannetaan turvallisuutta tai poikkeustilanteissa selviämistä. Yhteistyö!

Kehittämishanke tulee olla jotain uutta ja kokeilevaa, ei tavanomaiseen toimintaan

Kehittämishankkeen lopputuloksen tulee olla yleishyödyllinen ja monistettavissa

Hankkeen kustannusarvio voi sisältää mm. palkka- ja vuokratuloja ja ostopalveluja

Millaisia yhteistyöhankkeita Leader voi rahoittaa?

KEHITTÄMINEN, JULKINEN TUKI 90%

Esimerkkejä kehittämishankkeista

- Kyläalueen turvallisuus-, varautumis- ja sopeutumissuunnitelmat (toteutustavassa tärkeää osallistaminen ja asiantuntijuuden hyödyntäminen)
- Varautumisoosaamiseen ja turvallisuuteen liittyvät lyhytkoulutukset maaseudun asukkaille
- Turvallisuuden parantamiseen liittyvät kokeilut ja pilotit, esim. naapuriapuringin rakentaminen
- Kriisitoimintaohje kylille

→ yleisesti jaettavia malleja ja kokeiluja

Pienhankihakemus ja liitteet

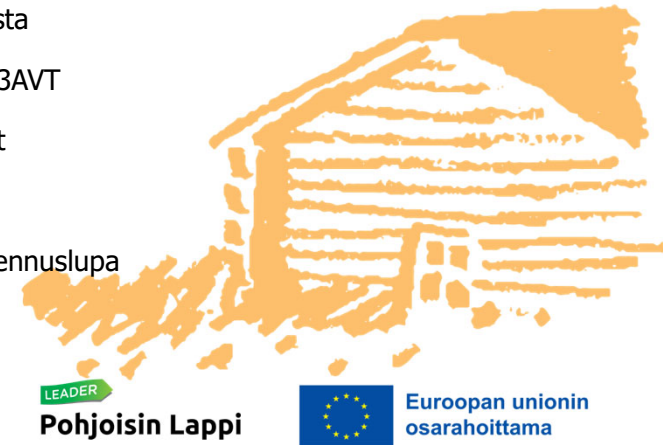
Hankkeen valmistelu ja selvitykset

1. Hankkeen hakijana voi olla yleishyödyllinen tai julkisoikeudellinen yhteisö, kuten rekisteröitynyt yhdistys tai järjestö
2. Varmista, että yhdistyksen nimenkirjoittajilla on Suomi-fi- valtuudet kunnossa, jotta hakemuksen jättäminen ja allekirjoittaminen Hyrrä-palveluun onnistuu.
3. Selvitä hintatasoa useammalta tarjoajalta pyytämällä esim. tarjous tai katsomalla hintatiedot netistä. Dokumentoi ja liitä hakemukseen
4. Käsitelkää asia kokouksessa ja tehkää hankkeen hakemisesta päätös. Hakijataho vastaa hankinnasta pysyvyyssäännön mukaisesti.
5. Laadi kustannusarvio. Tukiprosentti on investoinneissa 75% ja kehittämishankkeissa 90%. Loppuosa tulee kattaa yksityisellä rahalla tai talkootyöllä.
6. Suunnittele, mitä töitä voidaan tehdä talkootyönä ja laadi lomake. Talkoo lasketaan mukaan hankkeen kustannusarvioon.
7. Tuki maksetaan jälkikäteen raporttia ja kuvia vastaan. Selvitä, kuinka hankinta väliaikaisrahoitetaan. Jos tarvitsen väliaikaisrahoitusta, hanki esim. kunnan lainapäätös

Hakemukseen tarvittavat liitteet

Hakemuksen liitteet laitetaan Hyrrä-järjestelmään pdf-muodossa. Vaaditut liitteet riippuvat hankkeesta:

- Yhdistyksen säännöt
- YTJ-ote nimenkirjoittajista
- Hakijatahon päätös hankkeen hakemisesta, pöytäkirjanote
- Kustannusarvio
- Päätös väliaikaisrahoituksesta
- Talkootyölomake, Lnro 2023AVT
- Hintatason selvitysasiakirjat
- Pääpiirustukset
- Viranomaisluvut, kuten rakennuslupa
- Vuokrasopimukset

Hyrrähakemus, pienhankkeet

Hakijan tiedot (tiedot ytj:stä)

Vastuuhenkilö ja nimenkirjoittajat (sääntöjen mukaan)

Hankkeen tiedot (keksi hanketta kuvaava nimi ja kirjaa hankkeen lopetuspäivämäärä)

Tuen kohde (osoite, missä investointi sijaitsee tai kehittäminen tapahtuu)

Haettava tuki (kts. seuraava dia)

Hankesuunnitelma

- Julkinen tiivistelmä, www.hankerekisteri.fi
- Hakijan esittely ja resurssit (mikä on hakijan pääasiallinen tehtävä, mitä pysyvää tai satunnaista toimintaa hakijalla on, onko yhdistyksellä omaisuutta, entä työntekijöitä, millä resursseilla hanketta toteutettaisiin, miten hanke väliaikaisrahoitettaisiin, kuka vastaa hankkeen maksatuksesta ja talkootyön seurannasta jne.)
- Tausta, tarve, kohderyhmä, hyödynsaajat ja toteutusalue (mihin ongelmaan tai tarpeeseen haetaan ratkaisua, mistä idea on syntynyt, millaista joukkoa hanke hyödyttäisi)
- Toteutus, aikataulu ja riskit (Kerro yksityiskohtaisesti, mitä hankkeessa tehdään, kuka tekee, koska tekee ja arvioi hankkeen toteutuksen riskit.)
- Toiminnan jatkuminen ja tuen kohteen ylläpitosuunnitelma (määrittele missä investointia säilytetään, siten sen yleishyödyllinen käyttö mahdollistetaan, miten ja kuka investointia huoltaa ja ylläpitää tai miten kehittämishankkeen tuotosta hyödynnetään ja päivitetään jatkossa)

Kustannusarvio

Kustannusten kohtuullisuus (vapaamuotoinen selvitys ja mahdolliset tarjoukset tms.)

Luvat ja ilmoitukset

Seurantatiedot (mitä hankkeella saadaan aikaiseksi)

Haettava tuki, pienhankkeet

Tuen kohde

Tämän osion vastauksista riippuu, millainen loppuosa hakemukseen muodostetaan. Kaikki tähdellä (*) merkityt kentät ovat pakollisia.

Haettava tuki

Lisätietoa toimenpiteen valinnasta saat Ruokaviraston sivuilta osoitteesta <https://www.ruokavirasto.fi/tuet>. Tarvittaessa apua haettavan tuen valintaan saat hakemuksen vastaanottavalta taholta, jonka yhteystiedot löydät hakemuksen yläosasta kohdasta yhteystiedot.

Tiedot eivät ole muokattavissa tukipäätöksen jälkeen mahdollisesti tehtävällä muutoshakemuksella.

Toimenpiteen tyyppi: *	☒ Investointihanke	?
	☐ Kehittämishanke	?
	☐ Yritysryhmähanke	?
	☐ Viljelijäryhmähanke	?
	☐ Valmisteluraha	?

Toimenpide: *	☐ Yleishyödylliset ympäristö- ja ilmastoinvestoinnit	?
	☐ Maaseudun toimintaympäristön kehittämisen investoinnit	?
	☒ Pienhankkeet	?

Alatoimenpide: *	☐ Pienhankkeena toteutettava ympäristö- ja ilmastoinvestointi	?
	☒ Pienhankkeena toteutettava investointi	?

Toimenpiteen tarkennus: * Pienhankkeena toteutettava investointi

Tuen kohde

Tämän osion vastauksista riippuu, millainen loppuosa hakemukseen muodostetaan. Kaikki tähdellä (*) merkityt kentät ovat pakollisia.

Haettava tuki

Lisätietoa toimenpiteen valinnasta saat Ruokaviraston sivuilta osoitteesta <https://www.ruokavirasto.fi/tuet>. Tarvittaessa apua haettavan tuen valintaan saat hakemuksen vastaanottavalta taholta, jonka yhteystiedot löydät hakemuksen yläosasta kohdasta yhteystiedot.

Tiedot eivät ole muokattavissa tukipäätöksen jälkeen mahdollisesti tehtävällä muutoshakemuksella.

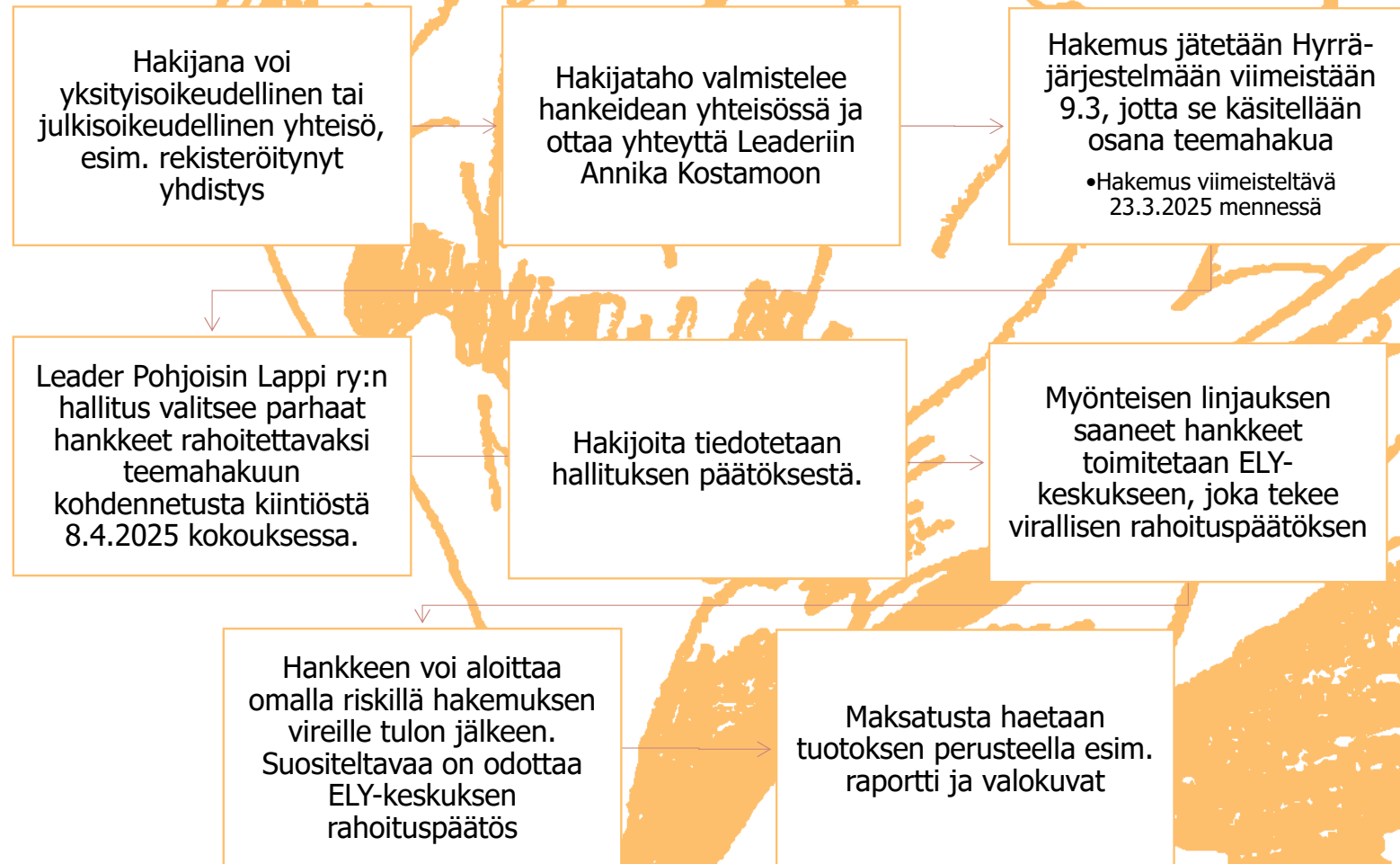
Toimenpiteen tyyppi: *	☐ Investointihanke	?
	☒ Kehittämishanke	?
	☐ Yritysryhmähanke	?
	☐ Viljelijäryhmähanke	?
	☐ Valmisteluraha	?

Toimenpide: *	☐ Koulutushankkeet	?
	☐ Tiedonvälityshankkeet	?
	☐ Yhteistyöhankkeet	?
	☒ Pienhankkeet	?

Alatoimenpide: *	☐ Pienhankkeena toteutettava ympäristö- ja ilmastokehittämishanke	?
	☒ Pienhankkeena toteutettava kehittämishanke	?

Toimenpiteen tarkennus: * Pienhankkeena toteutettava kehittämishanke

Rahoituksen hakuprosessi

Leader-rahoitusta ei voida myöntää:

- ❖ Hakijan tavanomaisen toiminnan rahoittamiseen
- ❖ Kunnan lakisääteisiin tehtäviin. Kunnan harkinnanvaraisiin tehtäviin vai perustellusta syystä
- ❖ Korvausinvestointeihin
- ❖ Toimintaa, joka on aloitettu ennen hankkeen vireilletuloa
- ❖ Toimenpiteisiin, joihin on mahdollisuus hakea rahoitusta ensisijaisesti muista lähteistä
- ❖ Hankkeisiin, jotka eivät jää yleishyödylliseen käyttöön

Apua ja neuvontaa:

www.pohjoisinlappi.fi

Annika Kostamo annika.kostamo@pohjoisinlappi.fi tai 0401349940

” Varautumisella vähennetään uhkien toteutumisen todennäköisyyttä”

- Varautuminen perustuu yhteistyöhön ja yhteistoimintaan
 - Varautumista tulee tehdä yksilö-, yhteisö- ja viranomaistasolla
- Jokaisella velvollisuus huolehtia turvallisuudesta ja varautumisesta (Pelastuslain 14§) oman toiminnan jatkuvuuden turvaaminen helpottaa viranomaistyötä.
- Varautumissuositus kotitalouksille on 72 tuntia
- Varautuminen myös yhteisötasolla
 - Kriisitilanteissa viranomaisten resurssit eivät riitä kaikkien auttamiseen
 - Riskien tunnistaminen, suorituskyky vaatimukset ja mahdolliset puutteet
 - Henkinen kriisinkestävyys, huomioi ketkä tarvitsevat tukea ja yhteinen varautuminen
- Strategiat
 - [Yhteiskunnan turvallisuus-strategia](#)
 - [Kansallinen riskiarvio](#)
 - Lapin alueellinen riskiarvio

Kiitos osallistumisesta!

Tilaisuudesta ei tehdä tallennetta. Esitysmateriaali jaetaan osallistujille vain osittain sähköpostiin, jolla olet liittynyt kokoukseen.

Kysymyksiä tilaisuudesta

Kysymys: miten harvaan asutulla alueella toteutuu vaaratiedote?

Vastaus: Vaaratiedote luetaan radiossa ja näytetään teksti-TV:n sivulla 112 sekä tarvittaessa myös televisiossa ruudun yläreunassa juoksevana tekstinä. Vaaratiedote julkaistaan myös muun muassa 112 Suomi -sovelluksessa, YLE:n uutisvahtisovelluksessa sekä sivustoilla pelastustoimi.fi ja 112.fi. Tarvittaessa väestöä voidaan varoittaa liikutettavilla väestöhälyttimillä väestöhälyttimien kuuluvuuden ulkopuolella olevilla alueilla tai tuomalla viranomaisen viesti "ovelta ovelle".

Kysymys: Onko sivukylien asukkaille varattu väestönsuojatiloja?

Vastaus: Väestönsuojien sijainti painottuu kaupunkeihin, joissa ihmiset asuvat tiiviimmin ja rakennuksien kokojen raja-arvot ovat täyttyneet väestönsuojan rakentamisvelvollisuuden osalta.

Harvaan asutuilla alueilla, maaseuduilla ja omakotitaloalueilla ei yleensä ole väestönsuojia tai erikseen osoitettua suojapaikkaa. Tällöin viranomaiset huolehtivat väestön suojaamiseen tarvittavista toimenpiteistä suunnitelmien mukaisesti esimerkiksi siirtämällä väestöä tai osoittamalla suojapaikan lähialueelta. Väestön suojaamiseksi pelastusviranomainen voi myös tehdä tilapäisen väestönsuojan rakentamista koskevan päätöksen sen jälkeen, kun valmiuslain 119 §:n nojalla säädetyt toimivaltuudet on mahdollista ottaa käyttöön.

Viranomaiset viestivät virallisissa tiedotuskanavissa suorittamistaan väestönsuojelun toimenpiteistä ja antavat tilanteen vaatiessa ihmisille toimintaohjeita.